

ZPRÁVA ZA DÍLČÍ VÝSLEDKY ŘEŠENÍ VÝZKUMNÝCH PROGRAMŮ 3.d

ZA ROK 2018

OSEVA UNI, a.s., Na Bílé 1231, 565 01 Choceň
IČ 15061612

Název projektu:

Výzkum biodiverzity genových zdrojů a tvorba genotypů jetelovin se zvýšenou rezistencí vůči biotickým i abiotickým faktorům, s vyšší užitnou hodnotou a s vyšší adaptabilitou na měnící se klimatické podmínky.

Výzkum biodiverzity genových zdrojů a tvorba genotypů trav se zvýšenou rezistencí vůči biotickým i abiotickým faktorům, s vyšší užitnou hodnotou a s vyšší adaptabilitou na měnící se klimatické podmínky.

A/ ZPRÁVA ZA DÍLČÍ VÝSLEDKY ŘEŠENÍ VÝZKUMNÉHO PROGRAMU 3.d

ZA ROK 2018

1.1 Název projektu (dle Zásad)

3.d Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin.

1.2

aplikovaný výzkum

experimentální vývoj

1.3 Podprogram

Tvorba genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy a ovocných dřevin

1.4. Název projektu

Výzkum biodiverzity genových zdrojů a tvorba genotypů jetelovin se zvýšenou rezistencí vůči biotickým i abiotickým faktorům, s vyšší užitnou hodnotou a s vyšší adaptabilitou na měnící se klimatické podmínky.

1.5. Anotace řešení projektu

Příprava genotypů na měnící se klimatické podmínky. Testování genotypů na mrazuvzdornost a suchovzdornost a k těmto faktorům zlepšit užitnou hodnotu a kvalitu píce.

2. SKUTEČNOST ZA UPLYNULÉ OBDOBÍ (2018)

2.1. ČASOVÝ POSTUP PRACÍ

2.1.1. AKTIVITY USKUTEČNĚNÉ

2.1.1.1. Studium diverzity vybraných genetických zdrojů z čeledi Fabaceae a její využití pro výběr donorů požadovaných vlastností.

Jetel luční je plodina, u které můžeme sledovat velikou rozmanitost. Snažíme se získat materiály které budou výnosné dobře stravitelné, odolné chorobám.

V roce 2018 jsme hodnotili materiály vyseté v roce 2017. Jako v předchozích letech jsme hodnotili (přezívání po zimě, obrůstání po seči, odolnost padlí, odolnost spále a komplexu virových chorob). Slo nám o potvrzení výsledků z předchozích let. Pro další práci vybíráme materiály výnosné s odolností proti chorobám.

Materiály vybrané v roce 2017 jsme v roce 2018 vyseli. Tyto materiály budou opět hodnoceny v roce 2019. I zde na základě těchto hodnocení budou provedeny výběry a vybrán vhodný materiál pro další práci.

2.1.1.2. Získávání genotypů s vyšší mrazuvzdorností a suchovzdorností, dobrou fixací vzdušného N.

U genotypů hodnocených jako odolné k mrazu nebo suchu získaných v předchozích letech a vysetých v roce 2017 jsme během roku 2018 bodově hodnotili odolnost na choroby. Dále jsme hodnotili výnos zelené a suché hmoty.

Na mrazuvzdornost a suchovzdornost bylo hodnoceno 30 diploidních genotypů, z nich bylo sklizeno 330 rostlin a z nich vybráno 30 kmenových matek. Na tetraploidní úrovni bylo hodnoceno 40 genotypů, z nich bylo sklizeno 442 rostlin a z nich vybráno 40 kmenových matek.

U vybraných materiálu si v roce 2019 necháme udělat laboratorní testy zimovzdornosti.

I zde byly další materiály v roce 2018 vysety. Tyto materiály budou opět hodnoceny v roce 2019. Na základě těchto hodnocení budou provedeny výběry a vybrán vhodný materiál pro další použití.

2.1.1.3. Rozšiřování genetického základu výchozích materiálů pro šlechtění jetelovin na odolnost komplexu mykóz odumírání kořenů, padlí, spále, bílé skvrnitosti jetele a komplexu virových chorob.

Zde vybíráme vhodné materiály v polních podmínkách.

Na rezistenci vůči padlí bylo hodnoceno 22 tetraploidních genotypů, z nich bylo sklizeno 342 rostlin a z nich vybráno 22 kmenových matek.

Na rezistenci vůči spále bylo hodnoceno 24 diploidních genotypů, z nich bylo sklizeno 211 rostlin a z nich vybráno 24 kmenových matek. Na tetraploidní úrovni bylo hodnoceno 20 genotypů, z nich bylo sklizeno 207 rostlin a z nich vybráno 18 kmenových matek.

Na rezistenci vůči *Fusarium ssp.* bylo hodnoceno 26 diploidních genotypů, z nich bylo sklizeno 223 rostlin a z nich vybráno 26 kmenových matek. Na tetraploidní úrovni bylo hodnoceno 20 genotypů, z nich bylo sklizeno 333 rostlin a z nich vybráno 20 kmenových matek.

Na rezistenci vůči virázám bylo hodnoceno 26 diploidních genotypů, z nich bylo sklizeno 269 rostlin a z nich vybráno 26 kmenových matek. Na tetraploidní úrovni bylo hodnoceno 24 genotypů, z nich bylo sklizeno 321 rostlin a z nich vybráno 24 kmenových matek.

U diploidních jetelů po inokulaci virem mozaiky bylo hodnoceno 5 genotypů a z nich bylo sklizeno 55 rostlin a z nich bylo vybráno 5 kmenových matek. Po inokulaci virem Strakatosti bylo hodnoceno 10 genotypů a z nich bylo sklizeno 105 rostlin a z nich bylo vybráno 10 kmenových matek. Na tetraploidní úrovni bylo po inokulaci virem mozaiky hodnoceno 25 genotypů a z nich bylo sklizeno 303 rostlin a z nich bylo vybráno 24 kmenových matek. Po inokulaci virem Strakatosti bylo hodnoceno 7 genotypů a z nich bylo sklizeno 66 rostlin a z nich bylo vybráno 7 kmenových matek

Na rezistenci vůči bílé hnilibě jetele bylo hodnoceno 26 diploidních genotypů, z nich bylo sklizeno 259 rostlin a z nich vybráno 26 kmenových matek. Na tetraploidní úrovni bylo hodnoceno 20 genotypů, z nich bylo sklizeno 280 rostlin a z nich vybráno 20 kmenových matek.

Dále jsme ještě na odolnost chorobám hodnotili 17 genotypů zařazených jako genové zdroje. Z nich bylo sklizeno 110 rostlin a z nich vybráno 17 kmenových matek.

Další materiály byly v roce 2018 vysety. Tyto materiály budou opět hodnoceny v roce 2019. I zde na základě těchto hodnocení budou provedeny výběry a vybrán vhodný materiál pro další práci.

2.1.1.4. Vytvoření genotypů s kombinovanou rezistencí vůči více stresorům.

Podle hodnocení, která jsou prováděna u jednotlivých materiálu vybíráme genotypy odolné k chorobám, dobře obrüstající po sečích, s požadovanou raností atd. Samozřejmostí je, aby tyto genotypy byly výnosné v zelené i suché hmotě.

2.1.1.5. Tvorba genotypů s vyšší užitnou hodnotou, se zlepšenou kvalitou píce a diferencovanou raností.

U materiálu hodnocených jako rané (ranější) a pozdní byl hodnocen výnos zelené a suché hmoty a prováděno hodnocení na odolnost chorobám.

Jako rané bylo hodnoceno 26 diploidních genotypů, z nich bylo sklizeno 337 rostlin a z nich vybráno 21 kmenových matek. Na tetraploidní úrovni bylo hodnoceno 20 genotypů, z nich bylo sklizeno 207 rostlin a z nich vybráno 20 kmenových matek.

Jako pozdní bylo hodnoceno 26 diploidních genotypů, z nich bylo sklizeno 136 rostlin a z nich vybráno 22 kmenových matek. Na tetraploidní úrovni bylo hodnoceno 20 genotypů, z nich bylo sklizeno 169 rostlin a z nich vybráno 19 kmenových matek.

3. PŘÍLOHY – ostatní

Dílčí hodnocení jsou k dispozici na Šlechtitelské stanici Domoradice.

4.2. PROJEKTOVÝ TÝM

4.2.1. ORGANIZACE ÚČASTNÍCÍ SE PROJEKTU

OSEVA UNI, a.s., Na Bílé 1231, 565 01 Choceň, IČ: 15061612

- Šlechtitelská stanice Domoradice se sídlem v Brtči, Brteč 12, 566 01 Vysoké Mýto

4.2.2. ŘEŠITELSKÝ TÝM

Ing. Rouha Jaromír	zodpovědný řešitel
Navrátilová Jana	řešitel
Ing. Hrubešová Anna	další řešitel
Klapalová Alena	další pracovník
Simonová Jaroslava	další pracovník
Prokopová Jana	další pracovník
Nekvindová Helena	další pracovník
Tobešová Dana	další pracovník
Táborská Jindra	další pracovník
Řeháková Stanislava	další pracovník
Pávová Milena	další pracovník
Boštík Jaroslav	další pracovník
Blažek František	další pracovník

4.3 TECHNICKÉ A MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Ve vybavení ŠS Domoradice jsou nezbytné stroje a zařízení k dispozici.

Stanovení kvality píce a další laboratorní testy jsou prováděny v rámci spolupráce nebo službou.

4.4 NÁKLADY - výkaz (viz příloha č. 1)

V Chocni dne: 20.6.2019

OSEVA UNI, a.s.
Na Bílé 1231, 565 01 CHOCEŇ
IČ: 15061612, DIČ: CZ15061612
(2)

Ing. Antonín Doleček

předseda představenstva

B/ Zpráva za dílčí výsledky řešení výzkumného programu 3.d. za rok 2018

1.1 Název projektu (dle Zásad)

3.d Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin.

1.2

aplikovaný výzkum

experimentální vývoj

1.3 Podprogram

Tvorba genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin.

1.4. Název projektu

Výzkum biodiverzity genových zdrojů a tvorba genotypů trav se zvýšenou rezistencí vůči biotickým i abiotickým faktorům, s vyšší užitnou hodnotou a s vyšší adaptabilitou na měnící se klimatické podmínky.

2. SKUTEČNOST ZA UPLYNULÉ OBDOBÍ (2018)

2.1. ČASOVÝ POSTUP PRACÍ

2.1.1. AKTIVITY USKUTEČNĚNÉ

2.1.1. Studium diverzity genových zdrojů z čeledi Poaceae a jejich využití pro výběr donorů požadovaných vlastností

V roce 2018 bylo vysázeno 17 původů jílku vytrvalého tetraploidního, 25 původů jílku mnohokvětého, 52 původů jílku vytrvalého hustě obrůstajícího a 43 původů kostřavy červené. Na základě hodnocení bylo vybráno a vysázeno pro další práci 327 potomstev jílku vytrvalého tetraploidního, 333 potomstva srhy laločnaté, 108 potomstev ovsíku vyvýšeného, 87 potomstev psárky luční, 5 potomstev kostřavy rákosovité a 5 potomstev festulolia kostřavovitého typu. Pro další hodnocení bylo vybráno, rozklonováno a vysazeno 100 genotypů srhy laločnaté, 140 genotypů bojínku lučního a 512 genotypů kostřavy rákosovité.

2.1.2. Získávání genotypů s vyšší mrazuvzdorností a suchovzdorností

V roce 2018 byla hodnocena mrazuvzdornost a suchovzdornost v polních podmínkách u bojínku lučního (pro další práci vybráno 140 genotypů), srhy laločnaté (vybráno 100 genotypů) a kostřavy rákosovité (vybráno 512 genotypů). V parcelkových pokusech byla zimovzdornost a suchovzdornost testována u 280 populací jílku vytrvalého hustě obrůstajícího a u 298 populací kostřavy červené. Pokračoval také ověřovací pokus testování mrazuvzdornosti jílku vytrvalého v laboratorních podmínkách.

2.1.3. Rozšiřování genetického základu výchozích materiálů pro šlechtění trav na odolnost vůči rzím, listovým skvrnitostem, plísni sněžné a kornatce travní

Zdravotní stav byl hodnocen v roce 2018 u 6882 genotypů kostřavy rákosovité, 563 genotypů kostřavy luční, 4027 genotypů srhy laločnaté, 1569 genotypů bojínku lučního, 2004 genotypů trojštětu žlutavého, 6660 genotypů jílku vytrvalého hustě obrůstajícího a 2790 genotypů kostřavy červené.

2.1.4. Vytvoření genotypů s kombinovanou rezistencí vůči více stresorům

V roce 2018 bylo vybráno pro tvorbu nových genotypů s kombinovanou rezistencí proti více stresorům 139 genotypů kostřavy rákosovité, 18 genotypů mezirodových kříženců festucoidního typu, 300 genotypů mezirodových kříženců loloidního typu, 23 genotypy psárky luční a 25 genotypů trojštětu žlutavého s lepším zdravotním stavem, vyšší suchovzdorností a vyšší zimovzdorností. Osivo nově vytvořených populací bude získáno v roce 2020. Potomstva 28 bloků jílku vytrvalého, sestavených s genotypů vykazujících kombinovanou rezistenci vůči rzi i vyzimování, byla vysazena do výběrových parcel a znova testována. U jílku vytrvalého hustě obrůstajícího bylo od deseti perspektivních populací vybráno po čtyřiceti genotypech vykazujících vyšší úroveň rezistence vůči rzím. Ty byly překlonovány a vysazeny do polních testů odolnosti vůči vyzimování. Z nejodolnějších klonů byly vysazeny PC-bloky. Obdobným postupem byly získány rezistentní klony kostřavy červené a z nich bylo sesazeno šest PC-bloků.

2.1.5. Tvorba genotypů s vyšší užitnou hodnotou, se zlepšenou kvalitou píce a s diferencovanou raností

Pro hodnocení zdravotního stavu, ranosti, výnosu a kvality píce bylo vyseto do parcel 11 genotypů kostřavy rákosovité, 34 genotypy jílku vytrvalého tetraploidního, 29 genotypů jílku

vytrvalého diploidního, 14 genotypů bojínsku lučního, 5 genotypů srhy laločnaté a 15 genotypů kostřavy luční.

3.PŘÍLOHY - ostatní

Výsledky hodnocení jsou k dispozici na Šlechtitelské stanici Větrov.

4.2. PROJEKTOVÝ TÝM

4.2.1. ORGANIZACE ÚČASTNÍCÍ SE PROJEKTU

OSEVA UNI, a.s., Na Bílé 1231, 565 01 Choceň, IČ: 15061612

- Šlechtitelská stanice Větrov, Větrov 51, 399 01 Milevsko

4.2.2. ŘEŠITELSKÝ TÝM

Ing. Josef Procházka – zodpovědný řešitel

Ing. Ivo Našinec – řešitel

Jana Kozáková – další řešitel

Marie Petříková – další řešitel

Bardová Ladislava – další pracovník

Smrká Josef – další pracovník

Hejhal Tomáš – další pracovník

Lívancová Vladimíra – další pracovník

Kolářová Václava – další pracovník

Kotalík Jaroslav – další pracovník

Vácha Pavel ml. – další pracovník

Vácha Pavel – další pracovník

Štochl Jiří – další pracovník

Štochlová Marie – další pracovník

Šitnerová Marie – další pracovník

Tříšková Jaroslava – další pracovník

4.3 TECHNICKÉ A MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Ve vybavení ŠS Větrov jsou nezbytné stroje a zařízení k dispozici. Stanovení kvality píce a další laboratorní testy jsou prováděny v rámci spolupráce nebo službou.

4.4 NÁKLADY - výkaz (viz příloha č. 1)

V Chocni dne: 20.6.2019

OSEVA UNI, a.s.
Na Bílé 1231, 565 01 CHOCEŇ
IČ: 15061612, DIČ: CZ15061612
(2)

Ing. Antonín Doleček.

předseda představenstva

